

Česká republika

Česká školní inspekce

Zlínský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Otrokovice, Mánesova 908, okres Zlín

Mánesova 908, 765 23 Otrokovice

Identifikátor školy: 600 114 465

Termín konání orientační inspekce: 17. - 20. září 2002

Čj.:	155 237/02-11106
Signatura:	oo5cw102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Otrokovice, Mánesova 908, okres Zlín je plně organizovanou školou. Svoji činnost zahájila v roce 1935, poslední Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení bylo vydáno s účinností od 1. 5. 2001, pod čj. 24 472/01-21 ze dne 10. 10. 2001.

Škola má 27 tříd s 625 žáky. Ve škole je zaměstnáno 44 pedagogických pracovníků. Žáci jsou vyučováni podle schválených vzdělávacích programů (Základní škola, Obecná škola), od 3. ročníku jsou zřizovány třídy s rozšířenou výukou cizích jazyků, jazyková výuka má na zdejší škole dlouholetou tradici.

Škola sdružuje školní družinu s kapacitou 100 žáků a školní jídelnu s kapacitou 810 jídel. Ke dni inspekce škola byla organizační složkou obce Otrokovice.

Ředitelem školy je od roku 1994 Mgr. Vratislav Podzimek.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v českém jazyce a matematice na 1. stupni, v českém jazyce, anglickém jazyce, německém jazyce, dějepise, zeměpise a matematice na 2. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v českém jazyce a matematice na 1. stupni, v českém jazyce, anglickém jazyce, německém jazyce, dějepise, zeměpise a matematice na 2. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání v českém jazyce a matematice na 1. stupni, v českém jazyce, anglickém jazyce, německém jazyce, dějepise, zeměpise a matematice na 2. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- oblasti BOZP vzhledem k požadavkům stanoveným právními předpisy za období let 1999 - 2002.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Personální podmínky byly sledovány ve vztahu k předmětu inspekce.

Výuku sledovaných předmětů na první stupni prováděly ve třech případech učitelky bez předepsané odborné a pedagogické způsobilosti, zbývající pedagožky splňovaly kvalifikační předpoklady. V jednom případě se to projevilo na nižší kvalitě vedení výuky, její organizaci, volbě metod práce a efektivnosti některých částí sledované hodiny.

Anglický a německý jazyk vyučuje na druhém stupni základní školy celkem sedm učitelek. Jedna z nich nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené vyhláškou pro daný stupeň školy, v současné době studuje cizí jazyk na vysoké škole. V personálním obsazení uvedených předmětů došlo oproti minulému školnímu roku ke změnám (odchod tří zkušených pedagogických pracovníků - důchod, mimo školství a mateřská dovolená). Vzniklou situaci se podařilo řediteli školy vyřešit přijetím tří nových učitelek. Při skladbě úvazků pedagogických pracovníků byly zohledněny jejich zkušenosti a odborné znalosti, které získaly absolvováním studia cizího jazyka na vysoké škole, státní jazykovou zkouškou, jazykovým kurzem či pobytem v zahraničí.

Výukou českého jazyka i dějepisu byly pověřeny učitelky, které mají předepsané vysokoškolské vzdělání pedagogické i odborné.

Výuka matematiky a zeměpisu byla sledována u všech učitelů, kteří tyto předměty vyučují. Hodiny matematiky a zeměpisu byly vedeny učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí, s výjimkou jedné hodiny matematiky a jedné hodiny zeměpisu, které vyučovaly učitelky bez příslušné aprobační. Tato skutečnost záporně neovlivnila kvalitu výuky.

Při přidělování úvazků se ředitel snaží respektovat délku praxe, získané zkušenosti a dovednosti učitelů s výukou.

Metodické sdružení prvního stupně je organizováno po ročnících. Tato skutečnost se projevuje na rozdílné kvalitě práce vyučujících v jednotlivých ročnících. Velmi pozitivní výsledky práce byly sledovány ve druhých třídách. Takto strukturované metodické orgány však nezaručují dostatečnou návaznost ve všech předmětech. Ze zpráv o činnosti metodických sdružení jednotlivých ročníků také vyplývá, že se věnují spíše organizačním záležitostem a problematiku metodiky výchovně vzdělávací práce řeší okrajově.

Předmětová komise cizích jazyků (vyučující anglického, německého, francouzského a ruského jazyka) pracuje jako poradní a metodický orgán s přesně vymezenými kompetencemi. Svou činností přispívá ke zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu. Koordinuje učivo v jednotlivých ročnících, provádí výběr učebnic, dbá na vzájemnou výměnu zkušeností vyučujících ze vzdělávacích akcí, organizuje soutěže a výměnný zahraniční pobyt žáků školy s francouzskými dětmi. Metodickým vedením začínajících učitelek je v letošním školním roce pověřena předsedkyně komise. Vzhledem k termínu konání inspekce se dosud neuskutečnily žádné hospitace. V minulém školním roce byly prováděny hospitace nejen vedením školy, ale i vzájemné hospitace vyučujících.

Předmětové komise na druhém stupni většinou slučovaly vždy několik předmětů. Podle zápisů z jednání předmětových komisí se tento způsob jevil nefunkční i samotným učitelům. Předmětové komise, v jejichž rámci pracují učitelé matematiky, českého jazyka, dějepisu i zeměpisu zejména koordinují výuku mezi jednotlivými ročníky prostřednictvím zpracovaných tematických plánů, organizují matematické a zeměpisné soutěže, zabezpečují výuku potřebnými učebnicemi, atlasy, organizují exkurze a kontrolují plnění učebních osnov.

Začínající pedagogové mají stanoveny uvádějící učitele s výjimkou učitelky, která se vrátila po mateřské dovolené a má minimální pedagogickou praxi.

Kontrolní činnost vychází ze zpracovaného plánu kontrolní a hospitační činnosti. Z předložených písemných záznamů ředitele školy z minulého školního roku vyplývá, že prováděná hospitační činnost je plánovaná, začíná v měsíci říjnu. Přesto u některých vyučujících v minulém školním roce ředitel školy nehospitoval. Jejich tematické plány nesrovnal s osnovami. Systém kontroly plnění učebních osnov prostřednictvím metodických orgánů nebyl dostačující.

Ze zápisů některých předmětových komisí, ani z mnohých závěrečných zpráv o činnosti předmětových komisí ve školním roce 2001/2002, není patrná analýza zjištěných poznatků či případné přijetí opatření.

Organizační struktura školy je funkční, až na systém metodických orgánů (viz výše). Kompetence vedoucích pracovníků v oblasti výchovy a vzdělání jsou stanoveny písemně. Školní řád je koncipován v souladu s právními normami. Organizace každé činnosti školy je plánována a připravena i se zadáním termínu a adresné zodpovědnosti určeného pracovníka. Vnitřní informační systém zajišťuje plynulý tok informací mezi všemi zúčastněnými. Veřejnosti je každoročně určena výroční zpráva o činnosti školy a školní časopis nazvaný Co v žákovské nenajdete. Důvěrné informace jsou zákonným zástupcům poskytovány obvyklou cestou (žákovské knížky, třídní schůzky, apod.). Škola se snaží být v těsném kontaktu s rodiči integrovaných žáků, zejména žáka se zbytky zraku. Tomu je poskytnuta i asistentka. Rada školy doposud zřízena není. Spolupráce se zřizovatelem je na velmi dobré úrovni, spolupráce s krajskými představiteli školství se teprve rozbíhá.

Personální podmínky výuky sledovaných předmětů podporují učení žáků, jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuka sledovaných předmětů na prvním stupni školy probíhala v kmenových třídách. Jejich podnětnost pro výuku byla velmi rozdílná. Vynikající byla zejména ve druhých ročnících. V přístavbě, kde jsou umístěny nejnižší ročníky, je k dispozici samostatná učebna pro hrové aktivity a dramaturgii. Je využívána zejména v literární výchově.

Pro výuku českého jazyka i dějepisu jsou ve škole zřízeny speciální učebny lišící se od jiných tříd zejména výzdobou k daným předmětům. Pomůcky jsou uloženy ve dvou specializovaných kabinetech, které jsou využívány zároveň jako pracovny pedagogů. Pro výuku literatury jsou využívány soubory knih v žákovské knihovně, výpůjční služby poskytovány nejsou. Pro žáky s dyslektickými obtížemi a pro výuku některých kapitol jazykové výuky má škola počítačové programové vybavení.

Pro výuku cizích jazyků na druhém stupni slouží celkem tři specializované jazykové učebny vybavené funkční didaktickou technikou, trvale umístěnými zeměpisnými mapami, nástěnnými gramatickými přehledy a obrazovým materiálem. Každá z učeben je svou výzdobou zaměřená na konkrétní jazykovou oblast (anglická, německá, francouzská a ruská). Při jejich využívání nelze tuto skutečnost vždy zohlednit, neboť počet vyučovaných hodin jednotlivých cizích jazyků je značně rozdílný. I při účelném obsazení jazykových učeben je nutno používat běžné učebny. Ke zpestření výuky je k dispozici počítačový program v anglickém jazyce. Vyučující mají přístup k Internetu.

Výuka zeměpisu byla převážně realizována v zeměpisné pracovně nadstandardně vybavené moderní didaktickou technikou (TV okruh, kamera, video), mapami (na stojanech i na roletách). Estetický dojem umocňují aktualizované nástěnky, školní videotéka a další zeměpisné pomůcky, literatura a encyklopedie uložené v zeměpisném kabinetě.

Vybavení pomůckami na 1. stupni je velmi dobré - nástěnné obrazy, přehledy aktuálního učiva, vlastnoručně vytvářený materiál, drobné pomůcky vyrobené žáky, knihy z žákovské knihovny,

ale též zpětný projektor, video a počítač v některých třídách. Integrovaný žák má k dispozici množství speciálních pomůcek, zejména televizní lupu a Pichtův psací stroj.

Učebnice pro výuku jazyka českého jsou vybrány vhodně, jsou doplňovány o nové tituly doplňkových textů. Škola má aktualizovaná vydání základních jazykových příruček. Dějepisné učebnice zastarávají odborně i metodicky.

Používané učebnice pro cizí jazyky na sebe navazují. Kladně hodnotí ČŠI odběr cizojazyčných časopisů žáky školy. V jedné skupině nepoužívají žáci učící se německý jazyk učebnice zpracované podle nového německého pravopisu. Do tříd jsou učební pomůcky a didaktická technika přenášeny. Vyučující mají k dispozici radiomagnetofony s příslušnými nahrávkami k učebnicím, CD přehrávač, dostatečný počet slovníků a velké množství názorných pomůcek a obrazového materiálu.

V matematice je v 6. - 9. ročníku používána ucelená řada učebnic, sbírky úloh a další názorné pomůcky zejména pro výuku geometrie. Ve výuce zeměpisu jsou používány různé, spíše starší tituly učebnic a nové atlasy.

Specializované odborné učebny jsou maximálně využívány. Zabezpečení výuky názornými pomůckami bylo rozdílné, učitelé někdy nevyužívali pomůcky, které mají ve standardně vybavených kabinetech k dispozici. Tato skutečnost svědčí o tom, že přípravě a plánování vyučovacích hodin nevěnují někteří učitelé dostatečnou pozornost.

Ředitel školy organizačně zajišťuje využití pracoven, užití pomůcek je sledováno vedením školy při hospitacích.

Materiálně technické zázemí školy je celkově na velmi dobré úrovni a umožňuje realizaci zvolených vzdělávacích programů.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH

Realizace vzdělávacích programů

Škola realizuje zvolené vzdělávací programy v souladu s platnými zákonnými normami.

Ve školním roce 2002/2003 škola vyučuje podle vzdělávacích programů:

- v 5. ročníku - Obecná škola, čj. 12 035/97-20 (ve třídě V. A - RVCJ)
- v ostatních třídách prvního i druhého stupně - Základní škola, čj. 16 847/96-2 (ve třídách III. A, IV. A, VI. A, VII. A, IX. A probíhá RVCJ dle modelového plánu tohoto vzdělávacího programu čj. 16 333/96-22-21)

V tomto školním roce na 1. stupni hodina českého jazyka navíc a chybějící hodina cizího jazyka v pátých třídách, kde se vyučuje podle vzdělávacího programu Obecná škola s rozšířenou výukou cizích jazyků, je v rozvrhu hodin na druhé pololetí vzájemně kompenzována. Tím je počet vyučovaných hodin v souladu se zvolenými vzdělávacími programy.

Výuka českého, anglického a německého jazyka, matematiky, dějepisu i zeměpisu probíhá na druhém stupni v týdenních hodinových dotacích, které odpovídají realizovanému vzdělávacímu programu. V těchto předmětech nebylo v době inspekce zjištěno neplnění učebních osnov.

Ve výuce dějepisu nebyly zcela plněny osnovy zvoleného vzdělávacího programu v loňském školním roce, nebyly probrány kapitoly Československo a svět ve 2. polovině 20. století, Systematizace poznatků o nejnovějších dějinách a Závěrečná systematizace poznatků.

Výuka je v souladu s učebními plány a osnovami zvolených vzdělávacích programů s výjimkou dějepisu.

Povinná dokumentace je vedena řádně, průkazně zachycuje průběh vzdělávání. V některých případech mají obecně formulované zápisy probraného učiva v třídních knihách malou vypovídací hodnotu o plnění výukových cílů stanovených osnovami (např. opakování, uvedení názvu lekce, názvy tematických celků podle užívaných učebnic apod.).

Ředitel školy delegoval část kompetencí v oblasti kontrolní a hospitační činnosti na zástupkyně pro první a druhý stupeň. Sám provádí také přímou hospitační činnost. Závěry kontrol a hospitačí jsou projednávány s jednotlivými učiteli. Plnění učebních osnov je sledováno vedením školy při hospitační činnosti. Způsob kontroly plnění osnov v minulém školním roce byl málo účinný zejména v dějepise, kde tematický plán neobsahoval všechny tematické okruhy stanovené osnovami.

Analýza výsledků kontroly a přijatá opatření nejsou prokazatelně prováděny. Vedení školy spoléhá na odbornost vedoucích jednotlivých metodických orgánů, což se projevuje zejména v různé kvalitativní úrovni tematických plánů. Ty jsou spíše jen rámcovým časovým rozvržením učiva a schází jim přesnější vymezení výukových cílů v jednotlivých tématech.

System kontroly naplňování učebních plánů a osnov nebyl v minulém školním roce účinný.

Konkrétní a reálné koncepční záměry, které sledují především další zkvalitnění podmínek výchovy a vzdělávání, byly stanoveny na základě analýzy vnější i vnitřní situace školy. Promítají se do celoročního plánu práce. Pozornost je zaměřena v pátých ročnících na přechod ze vzdělávacího programu Obecná škola na vzdělávací program Základní škola a zpracování koncepce pracovních činností na druhém stupni.

Prioritami zůstává oblast cizích jazyků a výpočetní techniky. Ve třídách s rozšířenou výukou cizích jazyků je vyučován jako první cizí jazyk angličtina, jako druhý cizí jazyk je na základě zájmu rodičů vyučován francouzský jazyk, v malé míře ruský či německý jazyk. K zájmu o výuku francouzského jazyka přispívají bezpochyby kontakty školy a výměnné pobyty žáků s obdobnou školou ve Francii. Zatímco zájemci o výpočetní techniku mohou navštěvovat volitelný předmět informatika, pro žáky ze tříd bez rozšířeného vyučování cizích jazyků není realizována výuka druhého cizího jazyka formou volitelného předmětu. Nabídka nepovinných předmětů a zájmových útvarů ve škole je pestrá.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na prvním stupni školy

Jedna z vyučujících matematiky na prvním stupni nemá požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost, na kvalitě výuky se tato skutečnost neprojevila.

Jednotlivé hodiny byly motivovány zejména seznámením žáků s cíli výuky. Velmi pěkně bylo k motivaci využito učiva vlastivědy v páté třídě při numeraci a práci na číselné ose. Vynikající promyšlené pozitivní motivace celé hodiny i jednotlivých činností využívala k povzbuzení zájmu žáků o práci učitelka v druhé třídě při procvičování numerace do 20 a algoritmů

jednoduchých početních operací. Hodnocení známkou nebylo pozorováno, avšak průběžné hodnocení výkonu zvyšovalo zájem o probírané učivo.

Struktura hodin byla promyšlená, zařazeny byly vhodně i relaxační chvilky.

V metodice výuky převažovala frontální práce, často pracovali žáci ve skupinách i samostatně. Vhodně byly zařazovány didaktické hry. Ve druhé třídě byli žáci aktivizováni i soutěží s možnostmi pohybu po třídě.

Učebny byly vybaveny novým žakovským nábytkem. Ne vždy však odpovídal vzrůstu některých žáků zejména v nižších ročnících. Prostředí tříd bylo méně podnětné, scházely nástěnné obrazy a přehledy. Výjimkou byla druhá třída s množstvím dvojrozměrných pomůcek k aktuálně probíranému učivu, s přehledy geometrických tvarů, číselnou osou, s velkým počítadlem ke znázorňování příkladů. Žáci zde měli možnost sedět na velkých gymnastických míčích, které si po určité době během dne vyměňovali. Ve čtvrté třídě využila vyučující pro větší názornost zpětný projektor.

Zvolené metody i použité pomůcky vedly ke splnění cílů jednotlivých hodin, i když s různou efektivitou. Té pomáhaly také komunikativní dovednosti učitelů a pomalejší tempo výuky. Pozitivem byla kázeň i ve více početných třídách.

Výuka matematiky na prvním stupni je hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce na prvním stupni školy

Na kvalitu výuky měla největší vliv chybějící odborná a pedagogická způsobilost jedné z vyučujících. To se projevilo zejména ve strukturování a organizaci výuky, metodice i v drobných odborných a věcných chybách.

Žáci byli na začátku vždy seznámeni s cílem hodiny. Průběžně byli motivováni drobnými pobídkami a pozitivním hodnocením. V literárně výchovné složce předmětu také zajímavým obsahem, ale i vhodnými ukázkami dětských knih. Velmi pozitivně žáci reagovali na soutěže jednotlivců i skupin zejména v hodině literární výchovy ve druhé třídě. Motivující byly i některé činnosti rozvíjející jazykové dovednosti (například jazykolamy, rébusy a tajeňky).

Příprava na jednotlivé hodiny byla dána stanovenými cíli zaměřenými na opakování a procvičování učiva z loňského školního roku. Tomu také odpovídaly formy a metody s převahou frontálního opakování, samostatné a skupinové práce. Hodiny literární výchovy a psaní byly vedeny zajímavěji, objevovaly se i prvky dramatické výchovy, obsahů článků bylo vhodně výchovně využito. Při psaní byl dáván důraz na správné držení těla a ostatní návyky. Relaxační tělovýchovné chvilky byly zařazovány pravidelně. Vhodněji však byly střídány náročnější a volnější aktivity zejména v jedné druhé a jedné páté třídě.

Podpora výuky pomůckami se lišila, nejpodnětnější prostředí bylo vytvořeno v druhých třídách, kde využila učitelka i videa a množství vyrobených doplňujících materiálů pro rozvoj spolupráce žáků a jejich slovní zásoby. Celkově bylo v hodinách pomůcek, kterých má škola dostatek, používáno málo.

Výuka jazyka českého na prvním stupni školy je hodnocena jako velmi dobrá.

Výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce

V tomto předmětu byly hospitovány vyučovací hodiny všech tří složek jazyka českého. V personálním zabezpečení hrálo pozitivní roli odborné a pedagogické vzdělání všech vyučujících, ale i jejich metodické zkušenosti a v neposlední řadě i pedagogický entuziasmus.

Ve většině tříd byla využívána motivace žáků, zejména to bylo zřetelné v hodinách slohových a literárních. Zvládnutí mluvnického učiva bylo ověřováno zpětnou vazbou. Ve všech hodinách se žákům dostávalo pomoci, učitelky vycházely z jejich zkušeností a prožitků. Jen výjimečně byla hodnocena pouze správnost odpovědi a nezohledněn žákův výkon, jeho snaha a pokrok.

Příprava na jednotlivé hodiny vycházela z tematických plánů, promýšlela cíle i metody práce.

Převažovala práce frontální, někdy bez ohledu na žákovu pasivitu, jindy se zařazením skupinové práce, množství prvků dramatické výchovy a podpůrných aktivizujících pomůcek. Zvolené metody vedly ke splnění cílů výuky.

Většina hodin probíhala v odborné pracovně, prostředí bylo pro práci podnětné. Tempo výuky zohledňovalo věk žáků.

Materiálně byla výuka podpořena zejména dvojrozměrnými pomůckami. V literární výchově bylo vhodně využito CD nahrávky uměleckého textu.

Celkově je výuka českého jazyka hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích (anglický a německý jazyk)

Na druhém stupni je cizí jazyk ve všech třídách vyučován v tříhodinové týdenní dotaci. Hospitace proběhly u šesti pedagogů. Na kvalitu sledované výuky měla vliv zejména velmi malá pedagogická praxe některých z nich, rozdílná byla rovněž úroveň jejich odborných znalostí. Pozitivně hodnotí ČŠI personální práci ředitele školy, který podporuje a umožňuje další vzdělávání učitelů bez aprobační pro výuku anglického a německého jazyka.

Naplánování učiva a příprava vyučujících byly ve sledovaných hodinách na velmi dobré úrovni. Vzhledem k termínu inspekce bylo cílem hodin opakování a systemizace znalostí žáků. V některých hodinách, kdy došlo v dané třídě k převzetí výuky jiným vyučujícím oproti minulému školnímu roku, byla patrná rovněž jeho snaha získat pokud možno objektivní přehled o úrovni znalostí žáků.

Obsah a rozsah učiva byly přiměřené schopnostem a věku žáků. Sledované hodiny měly přehlednou strukturu, žáci dostávali srozumitelné pokyny v převážné části hodin v cizím jazyce. K pozitivním prvkům patřilo zejména komunikativní procvičování mluvnice, rozvoj ústního vyjadřování a poslech s porozuměním. Vedle frontální výuky byla v části hodin účelně zařazena práce ve dvojicích nebo skupinách, což umožnilo žákům pracovat individuálním tempem. Diferenciace zadávaných úkolů nebyla s ohledem na různé schopnosti žáků dostatečně využita. Malý důraz byl u některých vyučujících kladen na vedení žáků ke správné výslovnosti.

K motivaci žáků sloužily časté pochvaly, spíše ojediněle klasifikace. K upoutání jejich pozornosti byly ve velké míře využity názorné pomůcky. Část výuky postrádala dostatek času na závěrečné shrnutí učiva či zhodnocení práce.

Psychohygienické a materiální podmínky hospitovaných hodin byly velmi dobré. Jako pozitivum bylo hodnoceno zařazení relaxačních prvků v části hodin. Prostor jazykových učeben, v nichž proběhla většina hodin, je podnětné. Učebnice byly vhodně doplňovány dalšími učebními texty, obrazovým materiálem, v případě potřeby i slovníky a zeměpisnými mapami. I při výuce v běžných třídách bylo účelně využito radiomagnetofonu s nahrávkami.

Sledovaná výuka cizích jazyků na druhém stupni je hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v dějepise

Výukou dějepisu jsou v tomto roce pověřeny dvě vyučující, obě s předepsaným pedagogickým i odborným vzděláním. Jedna byla v době kontroly v pracovní neschopnosti. Ředitel školy dotuje v týdnu v rámci přijatých vzdělávacích programů tento předmět v VI. - VIII. třídách dvěma, v IX. třídách jednou vyučovací hodinou.

K práci v tomto předmětu byla aktivizována zejména přirozená zvědavost žáků. Bylo využíváno obsahu učiva a během poznávání dokázaly učitelky motivovat i pochvalou. Pracovalo se se zpětnou vazbou a práce byla hodnocena.

Plánování jednotlivých hodin se v době kontroly nemohlo opírat o letošní tematické plány, nebyly ještě zpracovány. Příprava se soustředila na pomůcky a na probírání témat daných učebnicemi.

Výuka probíhala v dějepisné pracovně, vyzdobené nástěnnými pomůckami. Zvolené metody někdy nerespektovaly daný věkový stupeň, byly příliš časově náročné. Jiné vycházely z poznatků moderní psychologie učení, nutily také žáky hledat informace v rozdílných zdrojích, chtěly po nich přesnost formulace vlastních myšlenek.

Ve většině hodin byly používány dvojrozměrné pomůcky připravované samotnými pedagogy. Byly využívány i další zdroje verbálního poznání. Často však nebyla ve třídě k dispozici mapa, či potřebný slovník, i když je škola má.

Výuka dějepisu je hodnocena jako průměrná.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Matematiku vyučuje pět učitelů s odbornou a pedagogickou způsobilostí a jednou učitelkou s aprobační pro výuku na 1. stupni. S výjimkou jedné začínající učitelky jsou to vyučující s dlouholetou praxí a metodickou vyzrálostí, což pozitivním způsobem ovlivnilo kvalitu sledovaných hodin.

Vstupní motivace byla redukována na seznámení s cílem a organizační strukturou hodiny. V průběhu výuky byla využívána motivace pochvalou či pozitivním hodnocením výkonu, v některých hodinách i v souvislosti se zkušenostmi z praktického života. Hodnocení znalostí žáků formou písemné práce bylo sledováno v jedné hodině. Výchovné aspekty využívali někteří učitelé při kontrole sešitů, žáci jsou vedeni k pečlivé úpravě.

Stanovené cíle vyučovacích hodin byly promyšlené a reálné, přiměřené k aktuálnímu stavu tříd. Učivo navazovalo na předchozí, bezprostřední příprava sledovaných hodin byla velmi dobrá.

Organizace hodin měla ustálenou strukturu, vycházela většinou z tradičního pojetí s převažující frontální metodou práce a s dominantní rolí učitele. Moderní formy práce byly zaznamenány v 6. ročníku - práce ve skupinách, v 9. ročníku byly vhodně využity mezipředmětové vztahy s fyzikou. Učivo bylo podáváno odborně správně, průběžně byla zařazována samostatná práce, která byla vždy vyhodnocena. Méně byl akcentován logický úsudek a promyšlení alternativních postupů. V žádné sledované hodině nebyly zadávané úkoly diferencovány podle obtížnosti s ohledem na rozdílnou výkonnost žáků, nebylo využito didaktické techniky. Důsledkem voleného způsobu výuky byla menší aktivita, ne vždy byl vyučovací čas efektivně využit. Komunikativní dovednosti v rovině správného matematického vyjadřování nebyly rozvíjeny v dostatečné míře.

Matematika je vyučována v jedné specializované třídě, ve které je vytvořeno dostatečně podnětné prostředí z hlediska potřeb matematiky, v ostatních kmenových třídách je prostředí

méně podnětné. I když tempo výuky odpovídalo spíše pomalejším žákům, učitelé svým přístupem vytvářeli klidnou pracovní atmosféru. Kázeň žáků byla dobrá.

Výuka matematiky je materiálně zabezpečena, učitelé mohou využívat i učebnu informatiky s programy na procvičení a upevnění učiva.

Sledovaná výuka matematiky je souhrnně hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpise

Výuka zeměpisu byla sledována u všech pěti učitelek tohoto předmětu. Pouze jedna z nich nemá požadovanou aprobaci, všechny ostatní vyučují s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Kromě jedné učitelky, která svoji pedagogickou dráhu teprve začíná, mají ostatní již dostatečnou zkušenost a praxi. Odbornost, snaha vyučovat moderně a aktuálně, se odrazilily v kvalitě sledované výuky.

Průběžná motivace využívala znalostí žáků z praktického života, ukázek na videu, pochvalu. Prověřování vědomostí žáků bylo prováděno písemnými testy, formativní hodnocení bylo objektivní.

Sledovaná výuka byla v souladu s tematickými plány učiva, v jazykových třídách v 6. a v 7. ročníku si škola zvolila vlastní uspořádání tematických celků v závislosti na týdenních hodinových dotacích. Všechny hodiny byly připraveny, nové učivo navazovalo na předcházející, přesto nebylo stanovené učivo vždy časově zvládnuto.

Odborná pracovna zeměpisu svým nadstandardním vybavením přispívala k účinné podpoře učení žáků.

Učivo bylo interpretováno odborně správně, volené metody a formy práce se lišily zejména v metodické a didaktické dovednosti jednotlivých učitelek. V úvodní části byly znalosti žáků prověřovány písemnými testy, méně prostoru bylo věnováno získávání dovednosti orientace na mapách. Výklad nového učiva vycházel z metody řízeného rozhovoru, pouze v jedné hodině bylo využito prvků aktivního učení, samostatné vyhledávání informací. Názorná složka výuky byla podporována účelným využíváním didaktické techniky a dalších zeměpisných pomůcek nové zeměpisné pracovny. Učitelky se snažily propojovat výuku se znalostmi a životními zkušenostmi žáků, učivo aktualizovaly současnými událostmi. Formou zpětné vazby si ve většině hodin ověřovaly osvojené znalosti žáků, přesto výchovná složka učiva nebyla vždy optimálně využita. Komunikativní dovednosti byly rozvíjeny různou měrou v závislosti na osobnosti učitelek a zavedeném systému práce. Inspekce nepozorovala cílené rozvíjení dovednosti souvislého ústního projevu.

Výuka probíhala v příjemné pracovní atmosféře založené na pozitivních mezilidských vztazích, zvolené pracovní tempo zohledňovalo schopnosti žáků. Projevy nekázně nebyly v hospitovaných hodinách zaznamenány.

Sledovaná výuka zeměpisu je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Výsledky vzdělávání a výchovy

V obou předmětech sledovaných na první stupni využívají vyučujících běžných evaluačních nástrojů. Výsledky vstupních a závěrečných testů srovnávají, což je náplní práce metodických sdružení jednotlivých ročníků. Písemnosti žáků jsou na dobré úrovni, jejich kvalita je dána náročností jednotlivých vyučujících.

Pro zjišťování výsledků vzdělávání v cizích jazycích, českém jazyce a matematice využívá škola zakoupené komerční testy. ČŠI hodnotí tuto aktivitu školy velmi pozitivně. S výsledky vzdělávání v cizích jazycích zjištěnými komerčními testy byli žáci devátého ročníku v minulém školním roce seznámeni. Analýza byla provedena v předmětové komisi. Výsledky testů zadávaných z cizojazyčných učebnic slouží jednotlivým učitelům jako účinná zpětná vazba.

Výsledky vzdělávání v matematice a českém jazyce jsou zjišťovány zejména formou kontrolních písemných prací, které jsou vyhodnoceny, získané informace jsou dále analyzovány a porovnávány v rámci předmětové komise, slouží učitelům jako zpětná vazba. Škola využívá i celostátně doporučené srovnávací testy.

Dějepisné i zeměpisné prověrky a testy jsou pouze bezprostřední zpětnou vazbou po probrání určitého úseku učiva.

Systematické využívání sebeevaluace bylo pozorováno zejména ve výuce českého jazyka, cizích jazyků a matematiky.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Poslední platné Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 5. 2001 pod čj. 24 472/01-21 ze dne 10. 10. 2001 mění právní formu školy na organizační složku obce s účinností od 1. 1. 2001. Toto rozhodnutí je v souladu se zřizovací listinou.

Dne 3. září 2002 schválilo zastupitelstvo města Otrokovic novou zřizovací listinu, na jejím základě obec žádá o změnu zařazení v síti škol.

Oblast BOZP a PO

Ve vztahu k bezpečnosti žáků měla škola zpracováno vyhodnocení rizik. Některá nebezpečí zjištěná při fyzické kontrole objektu školy nebyla konkretizována a v důsledku toho nebyla odpovídajícím způsobem stanovena opatření k jejich eliminaci. Jednalo se o přenosné branky, nacházející se na hřišti a v tělocvičně, a zúžený průchod z tělocvičny.

Z knihy úrazů a záznamů o školních úrazech vyplývá, že většina úrazů se přihodila v tělesné výchově. V uplynulém školním roce došlo k nárůstu úrazů, škola však rozbor úrazovosti neprovedla. Školní úrazy byly průběžně odškodňovány.

Žáci byli poučeni na začátku školního roku, v třídních knihách byly provedeny záznamy včetně poučení v odborných předmětech.

Lékárničky jsou rozmístěny v objektu školy, jejich obsah je dvakrát ročně pověřeným zaměstnancem školy kontrolován.

Tělocvična i hřiště je užíváno v odpoledních hodinách veřejností, což znamená pro ředitele školy zvýšené požadavky v oblasti zajištění bezpečnosti i požární ochrany. Na provoz tělocvičny i hřiště pro veřejnost jsou zpracovány provozní řády a zřizovatel vychází škole vstříc zajištěním správce těchto zařízení.

Příkladná spolupráce mezi zřizovatelem a školou je zřejmá i ze smlouvy o pravidelném zajišťování úkolů BOZP zaměstnanci zřizovatele, provádění ročních prověrek BOZP, ozdravných opatření a rychlého odstraňování závad.

Výrazným pozitivem v oblasti prevence úrazovosti žáků je zajištění školního autobusu, který každé ráno sváží žáky ke škole přes křižovatky s velkou frekvencí automobilové dopravy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Podkladová inspekční dokumentace Základní školy Otrokovice, Mánesova 908
2. Dotazník pro ředitele před inspekcí
3. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 24 472/01-21 ze dne 10. 10. 2001
4. Zřizovací listina Základní školy Otrokovice, Mánesova 908, ze dne 11. dubna 2001
5. Koncepce rozvoje školy
6. Plán práce na školní rok 2002/2003 včetně organizačních příloh
7. Měsíční a týdenní plány práce pro měsíc září 2002
8. Vzdělávací programy Základní škola čj. 16 847/96-2 a jeho modifikace pro třídy s RVCJ a Obecná škola čj. 12 035/97-20
9. Učební plán 6. - 9. ročníku pro školní rok 2002/2003
10. Tematické plány sledovaných předmětů platné pro školní rok 2002/2003
11. Řád školy ze dne 25. dubna 2002 platný ve školní roce 2002/2003
12. Rozvrh hodin platný ve školním roce 2002/2003
13. Provozní řád ze dne 26. září 2001
14. Organizační schéma školy
15. Rozpis dozorů a pohotovostí pedagogických pracovníků
16. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002
17. Ustavení školní výchovné komise ze dne 25. dubna 2002
18. Zápisy pedagogických rad
19. Třídní knihy hospitovaných tříd školního roku 2002/2003
20. Třídní knihy školního roku 2001/2002
21. Protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2001/2002
22. Hospitační záznamy školních inspektorů ve sledovaných předmětech
23. Personální dokumentace učitelů sledovaných předmětů
24. Zápisy z jednání předmětových komisí sledovaných předmětů
25. Zprávy o činnosti metodických sdružení jednotlivých ročníků 1. stupně základní školy
26. Závěrečné zprávy o činnosti předmětových komisí sledovaných předmětů školního roku 2001/2002
27. Hospitační záznamy vedení školy za období školního roku 2001/2002
28. Výsledky komerčních testů v roce 2001/2002 v anglickém a německém jazyce
29. Kontrolní písemné práce za 2. pololetí školního roku 2001/2002 z matematiky a českého jazyka
30. Kniha úrazů, evidence školní úrazovosti za školní roky 1999/2000, 2000/2001
31. Výkaz škol V36-01 o úrazovosti dětí a mládeže ze dne 2. října 2001
32. Zápis o prověrce BOZP ze dne 21. května 2002

33. Hodnocení rizik ze dne 8. října 2001
34. Osvědčení o proškolení BOZP ředitele školy ze dne 5. října 2000
35. Osvědčení o zaškolení k používání chemických látek učitelky chemie ze dne 8. ledna 2002
36. Zápis o poučení žáků v třídní knize IX. B ze dne 3. září 2002
37. Zápis o poučení žáků v třídní knize VII. A ze dne 10. září 2001
38. Traumatologický plán, aktualizace dne 21. ledna 1999
39. Zápis o revizi tělocvičného náradí ze dne 16. ledna 2002
40. Zápis o revizi plynu v odborné učebně ze dne 20. listopadu 2000

ZÁVĚR

V personálním zabezpečení výuky je snahou ředitele školy v maximální možné míře využívat kvalifikovanosti a odbornosti učitelů tak, aby neaprobovaná, případně nekvalifikovaná výuka byla pokud možno minimalizována. Ve škole probíhá generační výměna, značná část učitelů odchází do důchodu. Zajišťování aprobované výuky - jedné z priorit školy - je v současnosti značným problémem. Personální práci vedení školy také komplikují přirozené odchody mladších učitelek na mateřskou dovolenou. Personální podmínky vycházejí z nabídky pracovního trhu v oblasti základního školství, péče o mladé učitele po stránce odborné i pedagogické není vždy na potřebné úrovni. Vedení školy se často opírá o dlouholeté zkušenosti a pracovní entuziasmus některých členů pedagogického sboru.

Škola je situována v klidné zóně města Otrokovic. Prostředí školy i její okolí doznalo výrazných pozitivních změn po povodních v roce 1997, které školu výrazně zasáhly. Zřizovatel školy velkoryse investoval do její obnovy, do nové přístavby pro 1. stupeň, do výstavby nového sportovního areálu. Současná tvář školy odráží i úsilí ředitele a pedagogů, kterým se dařilo postupně budovat školu odpovídající soudobým požadavkům v materiálně technickém vybavení. Prostředí tříd bylo zmodernizováno a postupně zařizováno novým školním nábytkem, odborné pracovny, jazykové učebny i učebna informatiky využívají funkční didaktickou techniku při respektování psychohygienických a bezpečnostních podmínek výuky.

Odborná a pedagogická způsobilost učitelů se projevila ve velmi dobré kvalitě převážné části sledované výuky. Struktura a koncepce metodických orgánů zabezpečujících sledovanou výuku nebyla dostatečně funkční, neposkytuje řediteli žádoucí zpětnou vazbu o plnění učebních osnov a reálné podklady pro plánování výuky. Motivace žáků k práci nebyla využívána všemi učiteli v potřebné míře. Materiální zdroje, jimiž škola disponuje, byly ve sledovaných předmětech málo, ale většinou účelně a efektivně využívány.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Marie Dratvová	Marie Dratvová v. r.
Členové týmu	Mgr. Marie Šestáková	Marie Šestáková v. r.
	Mgr. Pavla Koupilová	Pavla Koupilová v. r.
	Mgr. Roman Hoza	Roman Hoza v. r.

Další zaměstnanci ČŠI

Helena Hlušková

Ve Zlíně dne 1. října 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. října 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Vratislav Podzimek, ředitel školy	Vratislav Podzimek v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad Zlínského kraje, Tř. T. Bati 3792, 762 69 Zlín	2002-10-18	265/02
Zřizovatel: město Otrokovice, nám. 3. května 1340, 765 21 Otrokovice	2002-10-18	266/02
Rada školy: není zřízena	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.